

Nr 142.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1942 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1942/43 till bidrag till driften av icke statliga skyddshem m. m.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkten 85) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till driften av icke statliga skyddshem för budgetåret 1942/43 beräkna ett förslagsanslag av 850,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 271, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 24 april 1942, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1942/43 anvisa *dels* under femte huvudtiteln till Bidrag till driften av icke statliga skyddshem ett förslagsanslag av 820,000 kronor; *dels ock* under Kapitalinvesteringar, Fonden för låneunderstöd, till Lån till Göteborgs diakonissällskap för anordnandet av skyddshemmet Härsjögården m. m. ett reservationsanslag av 77,700 kronor.

Bidrag till driften av icke statliga skyddshem.

Vid 1936 års riksdag beslöts, att ansvaret för skyddshemsverksamheten skulle från och med den 1 januari 1938 i princip övertagas av staten. Därvid avsågs dock icke att helt förstatliga verksamheten. Tvärtom förutsattes, att vissa skyddshem skulle, liksom tidigare varit fallet, drivas av enskilda samslutningar och stiftelser. Vidare räknades med att städerna Stockholm och Göteborg själva skulle anordna för dem erforderliga skyddshem. I den mån skyddshemsverksamheten icke komme att på antytt sätt drivas av samslutningar, stiftelser eller nämnda städer, skulle emellertid verksamheten helt omhänderhavas av statliga organ.

Grundlinjerna för statsbidrag till driften av de icke statliga skyddshemmen uppdrogos i stort sett vid 1936 års riksdag men hava sedermera i vissa hänseenden jämkats. En redogörelse för de för närvarande i huvudsak tillämpade grunderna lämnas i propositionen å sid. 2 och 3.

För budgetåret 1941/42 har för bidrag till driften av icke statliga skyddshem anvisats ett förslagsanslag av 715,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1941 har *socialstyrelsen* framlagt beräkningar rörande medelsbehovet för samma ändamål för nästa budgetår.

Styrelsen anför, att det genomsnittliga elevantalet vid de städerna Stockholm och Göteborg tillhöriga skyddshemmen kunde beräknas till 210. För driftbidrag vid dessa hem har därför räknats med en kostnad av (210×900) 189,000 kronor.

Kostnaderna för de till skyddshem, tillhörande enskilda samslutningar och stiftelser enligt gällande avtal utgående platsbidragen uppskattar styrelsen till 393,900 kronor.

Styrelsen framhåller emellertid, att styrelsen i annat sammanhang hemställt om lån av statsmedel för verkställande av viss ombyggnad vid Morängens skyddshem samt att, i händelse av bifall till framställningen, antalet platser vid detta skyddshem komme att ökas med 6. I följd härav har styrelsen räknat med en merkostnad av (6×900) 5,400 kronor.

Vidare hemställer styrelsen, att ett platsbidrag av 1,500 kronor måtte få utgå för ytterligare 6 platser vid intagnings- och observationsavdelningen vid skyddshemmet Skarvik-Tallåsen (propositionen, sid. 4).

Sammanlagt har styrelsen uppskattat kostnaderna för platsbidrag till 408,300 kronor.

Socialstyrelsen erinrar härefter, att för budgetåret 1941/42 samtliga statsunderstödda enskilda skyddshem med undantag av skyddshemmet Norrgård — såsom compensation för merkostnaderna till följd av prisstegringen — tillerkänts ett tilläggsbidrag motsvarande 15 procent av enligt avtalen utgående platsbidrag. Under hänvisning till att styrelsens indextal för livsmedel, bränsle och lyse, som den 1 januari 1936 utgjort 103, den 1 juli 1940 stigit till 134 och den 1 juli 1941 till 150 ävensom att styrelsens allmänna levnadskostnadsindex, som den 1 januari 1936 uppgått till 101, stigit den 1 juli 1940 till 124 och den 1 juli 1941 till 140, hemställer styrelsen, att tilläggsbidraget måtte för nästa budgetår höjas till 25 procent av platsbidragets belopp.

Under förutsättning av bifall till detta förslag beräknar styrelsen nästa budgetårs kostnader för tilläggsbidrag till platsbidraget till 76,080 kronor.

Utgifterna för det särskilda bidrag av 300 kronor per elev, som utgår vid skyddshemmet Bistaborg samt för det beklädnadsbidrag, som jämväl utgår vid nämnda skyddshem, beräknar styrelsen till sammanlagt 14,400 kronor.

Kostnaderna för ersättning för biträde av psykiatriskt särskilt skolad läkare uppskattar styrelsen till 8,300 kronor.

Vidare har styrelsen för ersättningar för utackorderade eller villkorligt utskrivna elever upptagit ett belopp av 40,000 kronor.

Staten utbetalar i de flesta fall till underhåll av skyddshemmens byggnader bidrag med 2 procent å det fastställda byggnadsvärdet. Sådant bidrag utgår dock icke för skyddshemmen Norrgård, Råby och Margretelund. Styrelsen anser, att det med hänsyn till bestämmelserna i det avtal, som gäller för skyddshemmet Norrgård, saknas anledning att beträffande detta hem ifrågasätta något bidrag av här angivet slag. Däremot har styrelsen föreslagit, att från och med nästa budgetår bidrag för underhåll av byggnader måtte enligt i allmänhet gällande grunder få utgå för skyddshemmen Råby och

Margretelund. Styrelsen beräknar, att ett underhållsbidrag av 2 procent å byggnadsvärdet skulle komma att innebära ett ökat årligt statsbidrag av 10,240 kronor för Råby och av 7,716 kronor för Margretelund.

De totala kostnaderna för nästa budgetår för bidrag till underhåll av byggnader har styrelsen uppskattat till 58,356 kronor.

Slutligen har styrelsen anmält, att ett flertal skyddshem på grund av de inträffade prisstegringarna under de senaste åren förorsakats betydande förluster samt att så kunde antagas bliva fallet även under budgetåret 1941/42. Styrelsen påpekar dels att tilläggsbidrag å platsbidragen ej utgått för tiden före 1 juli 1941 samt att de tilläggsbidrag, som bestämts för budgetåret 1941/42, icke vore tillfyllest för täckande av uppkommande merkostnader. Styrelsen föreslår — under hänvisning till vissa bifogade handlingar — att såsom tillfälliga bidrag till bestridande av driftkostnaderna vid vissa hem måtte ytterligare beviljas de belopp, som angivas i följande tablå.

Skyddshem	Statsbidrag, kronor
Skarvik-Tallåsen	15,000
Sjötorp	9,307
Hornö	5,000
Håkanstorp	6,480
Mossebo	9,065
Härsjögården	13,588
Gälegården	3,938
Summa kronor	62,378

De av socialstyrelsen föreslagna bidragen hänföra sig till verksamhet under olika tidsperioder, omfattande i vissa fall kalenderår och i andra fall budgetår. Bidrag har dock icke nu ifrågasatts för tid efter den 30 juni 1942. Beträffande några hem ha bidrag begärts med belopp motsvarande uppkomna eller beräknade förluster å verksamheten under angivna tider, medan i fråga om andra hem tillämpats andra beräkningsgrunder. Sålunda har styrelsen i flera fall räknat med procentuella tillägg å platsbidragen av växlande storlek.

Medelsbehovet för driften av icke statliga skyddshem har alltså av socialstyrelsen uppskattats till sammanlagt (189,000 + 408,300 + 76,080 + 14,400 + 8,300 + 40,000 + 58,356 + 62,378) 856,814 kronor eller i avrundat tal 856,800 kronor.

Över socialstyrelsens framställning har *statskontoret* den 20 september 1941 avgivit utlåtande. Rörande dettas innehåll hänvisas till propositionen, sid. 6 och 7.

De avtal, som träffats rörande verksamheten vid de icke statliga men av staten understödda skyddshemmen, gälla i allmänhet till och med den 31 december 1942. De enda undantagen utgöras av avtalet rörande skyddshemmet Bistaborg, vilket upphör att gälla den 30 juni 1942, och avtalet rörande skyddshemmet Margretelund, som gäller till och med den 31 december 1952.

I skrivelse den 5 november 1941 har *socialstyrelsen*, som förutsatt, att verksamheten vid de enskilda skyddshemmen skall tills vidare fortgå som

hittills, efter förda förhandlingar med huvudmännen för de olika skyddshemmen gjort framställning om vissa ändringar i avtalen, att gälla från och med den 1 januari 1943. Styrelsen föreslår dels ändrade avtalsbestämmelser med avseende å vissa av skyddshemmen, dels ock införande i flertalet avtal av en bestämmelse om rörliga tillägg å utgående platsbidrag.

De skyddshem, för vilka socialstyrelsen — fränsett förslaget om rörliga tillägg å platsbidragen — föreslår ändring av gällande avtalsbestämmelser, äro hemmen Råby, Margretelund, Morängen, Skarvik-Tallåsen, Sjötorp och Mossebo. Rörande innebörden av dessa ändringar hänvisas till propositionen, sid. 7—10.

Styrelsen framhåller, att de föreslagna avtalsändringarna icke, därest de — såsom styrelsen beräknade — genomfördes från och med den 1 januari 1943, komme att i nämnvärd mån påverka belastningen å anslaget till bidrag till driften av icke statliga skyddshem under budgetåret 1942/43, enär utbetalningarna för första halvåret 1943 — fränsett ett mindre belopp till Hornö skyddshem — komme att äga rum först under budgetåret 1943/44. De anslagskalkyler, som av styrelsen i skrivelse den 30 augusti 1941 framlagts för nästa budgetår, behövde därför icke vid bifall till styrelsens senaste förslag underkastas någon revidering.

Rörande vad vid remissbehandlingen av styrelsens förevarande förslag förekommit hänvisas till propositionen, sid. 10—13.

I skrivelser den 18 och den 20 december 1941 hava *stadsfullmäktige i Göteborg och Stockholm* i och för reglering av avtalsbestämmelserna uppsagt de för städerna till och med den 31 december 1942 gällande avtalen rörande den av dem bedrivna skyddshemsverksamheten.

Med anledning härav har socialstyrelsen efter anmodan trätt i förhandlingar med nämnda städer angående grunderna för nya avtal rörande städernas skyddshemsverksamhet. Efter det sådana förhandlingar ägt rum, har *socialstyrelsen* med skrivelse den 14 april 1942 avgivit förnyat förslag i ämnet. Styrelsen anför därvid, att styrelsen vid en jämförelse mellan kostnaderna för å ena sidan städernas skyddshemsvård och å andra sidan driftkostnaderna vid övriga icke statliga skyddshem ävensom vid statens skyddshem funnit, att förstnämnda kostnader varit ojämförligt mycket högre. Då styrelsen icke kunnat lämna anvisning på åtgärder som kunde nämnvärt nedbringa kostnaderna utan att därmed riskerades en försämring av uppfostringsresultatet, hade styrelsen ansett nödvändigt att ansluta sig till förslag om väsentligt höjda statsbidrag. Vid förhandlingarna hade enighet vunnits beträffande grunder för nya avtal avseende tiden 1 januari 1943—31 december 1944.

Socialstyrelsens redogörelse för den träffade preliminära överenskommelsen återgives i propositionen å sid. 14—16.

Socialstyrelsen har vidare meddelat, att Göteborgs stad för sin del* godkänt den preliminära överenskommelsen rörande stadens skyddshemsverksamhet, medan beträffande motsvarande överenskommelse i Stockholm tillstyrkande yttranden föreläge från vederbörande skyddshemsstyrelser och från

barnavårdsnämnden, varemot stadsfullmäktige i Stockholm ännu icke fattat beslut i ämnet.

Socialstyrelsen framhåller att, därest föreliggande förslag till ändrade grunder för avtal med Stockholm och Göteborg antoges, vissa ändringar bleve nödvändiga i 49 § Kungl. Maj:ts stadga för skyddshemmen den 24 september 1937 (nr 860).

Till sist påpekar styrelsen, att då de nya grunderna skulle äga tillämpning från och med den 1 januari 1943, men statsbidragen enligt avtalen utbetalades halvårsvis i efterskott, föreliggande förslag, i händelse av bifall till desamma, icke komme att inverka på anslagsbehovet för budgetåret 1942/43.

I en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har vidare *Göteborgs stadskollegium* hemställt, att de grunder för nytt skyddshemsavtal mellan kronan och staden, varom preliminär överenskommelse träffats, måtte få tillämpas redan från och med den 1 juli 1942.

Departementschefen har anfört följande:

Vad angår de föreliggande förslagen om ändringar i grunderna för statsbidrag till driften av de icke statliga skyddshemmen vill jag till en början uppehålla mig vid statsbidragsbestämmelserna för *de av sammanslutningar och stiftelser drivna skyddshemmen*. Med hänsyn till att giltighetstiden för det stora flertalet av de nu gällande skyddshemsavtalen utlöper med utgången av år 1942, kommer jag först att taga ståndpunkt till förslagen, i vad de avse tiden 1 juli—31 december 1942.

Med anledning av vad socialstyrelsen hemställt beträffande skyddshemmet Morängen får jag erinra, att Kungl. Maj:t på min hemställan i årets statsverksproposition anhållit om anvisande för budgetåret 1942/43 av ett reservationsanslag av 18,000 kronor, avsett att i form av lån utlämnas till hemmets ägare och att användas för utförande av vissa byggnadsarbeten m. m. vid hemmet, därvid förutsatts att, därest dessa arbeten komme till stånd, platsantalet vid hemmet komme att ökas från 19 till 25. Då riksdagen numera anvisat berörda anslag, utgår jag från att platsbidrag skall få utgå även för de nya platserna, så snart de avsedda byggnadsarbetena utförts.

Med hänsyn till vad socialstyrelsen anfört anser jag vidare skäligt, att ett bidrag av 1,500 kronor för år och plats får utgå för ytterligare 6 platser vid intagnings- och observationsavdelningen vid skyddshemmet Skarvik—Tallåsen.

I likhet med vad som bestämts för budgetåret 1941/42 bör med hänsyn till ökningen i levnadskostnaderna för tiden 1 juli—31 december 1942 utgå ett särskilt procentuellt tillägg till platsbidraget. Då jag — lika med socialstyrelsen men i motsats till statskontoret — är av den uppfattningen, att hela den merkostnad, som uppkommit genom krisförhållandena, bör bestridas av statsverket samt den av socialstyrelsen föreslagna höjningen synes mig skälig, får jag vidare tillstyrka, att tillägget för angivna tid utgår med 25 procent av platsbidraget. Tilläggsbidraget bör — såsom fallet är med nuvarande bidrag — utgå för samtliga de enskilda skyddshemmen med undantag av hemmet Norrgård.

På grund av de ekonomiska svårigheter, med vilka skyddshemmen Råby och Margretelund numera hava att kämpa, synes det mig vidare skäligt, att för dessa hem får för tiden 1 juli—31 december 1942 utgå statsbidrag till underhåll av hemmens byggnader enligt samma grunder, som i sådant hänseende gälla beträffande de enskilda skyddshemmen i allmänhet. Jag tillstyrker alltså i detta avseende socialstyrelsens, av statskontoret och riksräkenskapsverket biträdade förslag.

Vidkommande härefter socialstyrelsens förslag om tillfälliga bidrag till vissa hem för bestridande av hemmens driftkostnader under olika tidsperioder, dock längst intill den 1 juli 1942, torde starka skäl tala för, att staten i vissa fall lämnar dylika bidrag. Med hänsyn till vad statskontoret anfört torde dock statsverket tills vidare blott böra ersätta underskott i skyddshemsverksamheten, som uppkommit intill utgången av år 1940, därvid underskottet i varje särskilt fall bör vara bestyrkt genom utdrag av vederbörande hems räkenskaper. Att begränsa ersättningsrätten till sådana fall, där underskottet överstigit visst belopp synes mig däremot icke lämpligt, då en dylik begränsning skulle kunna medföra att ett skyddshem, vars ledning sökt att iakttaga största möjliga sparsamhet, bleve sämre ställt än ett skyddshem, där den ekonomiska omtänksamheten varit mindre stor. Då tillräckliga uppgifter för ett exakt bedömande av de ersättningsbelopp, som med angivna utgångspunkter böra utgå, icke för närvarande stå till buds, får jag föreslå, att Kungl. Maj:t — därest riksdagen ej däremot framställer någon erinran — efter ytterligare utredning i ärendet beslutar angående ersättning till skyddshemmens ägare för underskottet. Ersättning bör utbetalas allenast, där så befinnes vara av omständigheterna påkallat. Jag utgår härvid från att ersättningarna böra bestridas från anslaget för nästa budgetår till bidrag till driften av icke statliga skyddshem.

Jag övergår nu till behandling av frågan om vilka ändringar, som böra äga rum i skyddshemsavtalen från och med den 1 januari 1943.

Vad då först beträffar skyddshemmen Råby och Margretelund finner jag övervägande skäl tala för bifall till socialstyrelsens förslag att i avtalen skulle intagas bestämmelse om rätt för hemmen att uppbära årligt bidrag till underhåll av hemmens byggnader motsvarande 2 procent av byggnadernas värde. Förslaget innebär allenast att dessa hem i berörda hänseende skulle bliva likställda med de icke statliga skyddshemmen i allmänhet. Däremot anser jag mig icke kunna tillstyrka, att för skolhemsplatserna vid Råby platsbidraget höjes från 900 till 1,000 kronor.

Beträffande skyddshemmet Morängen bör av förut angivet skäl i avtalet räknas med 25 platser. Det byggnadsvärde, varå underhållsbidrag beräknas, bör vidare höjas dels med hänsyn till vad socialstyrelsen anfört angående de kostnader, som nedlagts å äldre byggnader, dels ock med hänsyn till de byggnadsarbeten, vilka äro avsedda att medföra den förut omnämnda utökningen av hemmet med 6 platser.

För skyddshemmet Skarvik-Tallåsens del är, vid bifall till vad jag förut föreslagit, även fortsättningsvis att räkna med ett bidrag av 1,500 kronor per plats för 16 platser vid intagnings- och observationsavdelningen Solåker.

Med hänsyn till de speciella omständigheter, som föreligga beträffande hemmet Sjötorp, får jag vidare förorda en höjning av platsbidraget för detta hem från 900 kronor till 1,100 kronor.

Även förslaget om ett extra bidrag av 1,200 kronor för år för hemmet Mossebo anser jag mig böra tillstyrka.

I likhet med socialstyrelsen anser jag vidare påkallat, att staten lämnar viss ersättning för de merkostnader, som uppkomma på grund av levnadskostnadernas stegring. Jag har därvid icke något att erinra mot att ersättningen får ungefär den omfattning styrelsen avsett med sitt förslag beträffande rörliga tillägg å platsbidragen. Ersättningen synes dock icke böra lämnas i den av styrelsen föreslagna formen. Jag förordar i stället, att Kungl. Maj:t beordras att årsvis i efterskott tillerkänna huvudmännen för vederbörande skyddshem ett procentuellt tillägg till platsbidraget bestämt med hänsyn till den genomsnittliga prisstegringen under det förflutna året på så sätt, att

bidraget höjes med 3 procent för varje ökning med 5 enheter, som levnadskostnadsindex i genomsnitt visat i förhållande till läget år 1935. Om levnadskostnadsindex nedgår under 140, bör frågan om eventuellt tillägg å platsbidraget upptagas till ny prövning i samband med äskande av anslag för hithörande ändamål. Bestämmelserna rörande ifrågavarande tillägg torde böra intagas i samtliga avtal rörande de enskilda skyddshemmen med undantag av avtalet rörande skyddshemmet Norrgård. Kungl. Maj:t bör äga möjlighet att, där så befinnes av omständigheterna påkallat, medgiva, att dylikt tillägg får preliminärt utbetalas redan i förskott. Därest utbetalning sker i förskott, får i efterhand en definitiv reglering av bidraget äga rum.

De nya avtalen torde som regel böra få gälla för en tid av fem år.

De *förslag till avtalsbestämmelser rörande skyddshemsverksamheten i städerna Stockholm och Göteborg*, som efter förda förhandlingar med städernas representanter framlagts av socialstyrelsen, bygga i huvudsak på den principen att dessa städer framdeles böra tillförsäkras rätt till statsbidrag för verksamheten efter samma grunder, som i allmänhet tillämpas för de enskilda sammanslutningar och stiftelser, som handhava dylik verksamhet. Häremot synes med hänsyn till av socialstyrelsen åberopade omständigheter icke vara något att erinra, även om genomförandet av denna princip för statsverket kommer att medföra betydande merkostnader. Jag tillstyrker därför, att man för ifrågavarande städers del övergår till att räkna med ett fast statsbidrag av 900 kronor för år och plats i stället för det hittillsvarande bidraget av 900 kronor för år och elev. I samband härmed böra — såsom avsetts — sagda städers skyddshem bliva skyldiga att, i mån av platstillgång, enligt skyddshemsinspektörens anvisningar mottaga elever från andra kommuner — en anordning som kan antagas komma att underlätta möjligheterna att bereda plats åt skyddshemselever inom andra delar av riket.

Även städerna Stockholm och Göteborg böra för sina skyddshem erhålla kompensation för stegringen i levnadskostnaderna genom visst tillägg till platsbidragen. Detta tillägg bör emellertid utgå enligt samma grunder, som av mig i det föregående förordats beträffande de enskilda skyddshemmen.

Vidare förordar jag, att städerna Stockholm och Göteborg tillförsäkras rätt till statligt bidrag för underhåll av skyddshemmens byggnader med belopp motsvarande 2 procent av byggnadernas värde, därvid värdena torde böra beräknas enligt den uppskattning, som socialstyrelsen låtit verkställa.

Till sist får jag — ehuru icke utan tvekan — tillstyrka, att Stockholms stad tillförsäkras viss särskild ersättning för verksamheten vid skyddshemmen Skrubba och Johannelund, vilka hem äro belägna inom dyrortsgruppen I och vilkas drift utan tvivel av detta skäl måste betinga avsevärt högre kostnader än driften vid flertalet andra skyddshem. Jag erinrar, att jag i det föregående av liknande skäl tillstyrkt ett högre platsbidrag än det vanliga för skyddshemmet Sjötorp. Den särskilda ersättningen torde med någon avrundning av de av socialstyrelsen föreslagna beloppen böra bestämmas till 11,500 kronor för år för Skrubba och 6,500 kronor för år för Johannelund.

De nya avtalen med städerna Stockholm och Göteborg torde i enlighet med vad som preliminärt överenskommits böra gälla för tiden 1 januari 1943—31 december 1944. Den av Göteborgs stadskollegium gjorda framställningen att de nya avtalsvillkoren beträffande stadens skyddshem skulle få gälla redan från och med den 1 juli 1942 anser jag mig icke kunna tillstyrka.

Vad slutligen beträffar *medelsbehovet för nästa budgetår* för bidrag till driften av icke statliga skyddshem kan jag i stort sett godtaga socialstyrelsens kalkyler. Utgifterna för tillfälliga bidrag till vissa skyddshem, vilka utgifter av styrelsen uppskattats till 62,378 kronor, torde emellertid med av mig föreslagna begränsningar icke behöva beräknas till mer än omkring 30,000 kronor. Vidare torde det för bidrag till underhåll av byggnader beräk-

nade beloppet av styrelsen hava upptagits något för högt. Med hänsyn därtill synes det av styrelsen föreslagna anslagsbeloppet av 856,800 kronor böra reduceras till 820,000 kronor.

Vid anslagsberäkningen har jag icke tagit hänsyn till de betydande merkostnader, som vid bifall till vad som förut förordats skulle för statsverket uppkomma på grund av de nya avtalen, enär dessa kostnader icke i nämnvärd mån komma att påverka anslagsbelastningen för budgetåret 1942/43.

Lån till Göteborgs diakoniss-sällskap för anordnandet av skyddshemmet Härsjögården m. m.

I skrivelse den 13 oktober 1941 har *styrelsen för Göteborgs diakoniss-sällskap* gjort framställning om erhållande av ett räntefritt statslån för gäldande av vissa skulder, som uppkommit i samband med anordnandet av det sällskapet tillhöriga skyddshemmet Härsjögården och vilka hittills beviljade lån icke varit avsedda att regleras.

I häröver avgivet utlåtande har *socialstyrelsen* tillstyrkt, att sällskapet tillförsäkrades erforderligt statsunderstöd antingen i form av ett räntefritt statslån å 77,700 kronor eller i form av ett årligt extra bidrag på omkring 4,000 kronor för täckande av ränteutgifterna. Av olika skäl ansåge sig *socialstyrelsen* böra förorda det förra alternativet.

Departementschefen har anfört följande:

Givetvis hade det — såsom *socialstyrelsen* framhållit — bort ankomma på Göteborgs diakoniss-sällskap att långt tidigare hos styrelsen göra anmälan om ifrågavarande skuld och att vidtaga åtgärder för att få densamma på ett eller annat sätt reglerad. Så som förhållandena nu utvecklat sig, synes det emellertid icke kunna undvikas, att staten ingriper för att bringa ordning i skyddshemmets ekonomiska förhållanden. För min del förordar jag *socialstyrelsens* förslag, enligt vilket sällskapet skulle för ifrågavarande ändamål beviljas ett räntefritt statslån å tillhoppa 77,700 kronor.

För gäldande av lånet bör för nästa budgetår under kapitalbudgeten fonden för låneunderstöd anvisas ett reservationsanslag å sagda belopp, vilket anslag torde kunna rubriceras lån till Göteborgs diakoniss-sällskap för anordnandet av skyddshemmet Härsjögården m. m.

Såsom villkor för lånet bör föreskrivas, att sällskapet — som jämlikt tidigare av Kungl. Maj:t meddelade beslut erhållit räntefria statslån å tillhoppa 300,500 kronor mot säkerhet av inteckningar å samma belopp i skyddshemsfastigheterna, därav enligt beslut den 28 juni 1941 ett lån å 140,500 kronor för utförande av vissa om- och tillbyggnadsarbeten — för det nya lånet lämnar ytterligare inteckningar i dessa fastigheter å 77,700 kronor med förmånsrätt näst efter omförmälda inteckningar ävensom att samtliga nu ifrågavarande inteckningar å tillhoppa 378,200 kronor skola utgöra gemensam säkerhet för statens lån till sällskapet.

Utskottets yttrande och hemställan.

Av Kungl. Maj:t föreslagna ändringar i statsbidragsgrunderna har utskottet ansett sig böra tillstyrka. Icke heller har beräkningen av bidragsanslaget givit utskottet anledning till erinran.

Vidkommande frågan om understöd till Göteborgs diakoniss-sällskap för

anordnandet av skyddshemmet Härsjögården m. m. har utskottet med hänsyn till vad i ärendet förekommit icke velat motsätta sig att ett räntefritt statslån utlämnas på de av departementschefen angivna villkoren.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1942/43 anvisa

a) till *Bidrag till driften av icke statliga skyddshem* å driftbudgeten under femte huvudtiteln ett förslagsanslag av 820,000 kronor;

b) till *Lån till Göteborgs diakoniss-sällskap för anordnandet av skyddshemmet Härsjögården m. m.* å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd ett reservationsanslag av 77,700 kronor.

Stockholm den 28 maj 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 141.
